

Motion till riksdagen
2025/26:3164
av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och
social omsorg

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2026 för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Socialstyrelsen	1 033 151	±0
1:2	Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	99 354	±0
1:3	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	218 442	±0
1:4	Tandvårdsförmåner	12 785 668	1 000 000
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	40 975 000	2 160 000
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	9 602 639	5 875 000
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	705 408	±0
1:8	Bidrag till psykiatri	4 732 393	±0
1:9	Läkemedelsverket	247 799	±0
1:10	E-hälsomyndigheten	551 394	±0
1:11	Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna	6 632 200	−6 632 200
1:12	Inspektionen för vård och omsorg	1 052 386	60 000

1:13	Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	45 024	±0
1:14	Civilt försvar inom hälso- och sjukvård	2 949 500	±0
2:1	Folkhälsomyndigheten	570 323	±0
2:2	Insatser för vaccinberedskap	153 500	±0
2:3	Bidrag till WHO	62 665	±0
2:4	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	121 802	±0
2:5	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	105 316	±0
2:6	Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga	792 000	50 000
2:7	Stöd för att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre	100 000	±0
3:1	Myndigheten för delaktighet	72 911	±0
3:2	Bidrag till funktionshindersorganisationer	208 742	±0
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	67 607	±0
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	789 714	±0
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	264 237	±0
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	27 432 553	400 000
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	6 319 740	±0
4:6	Statens institutionsstyrelse	3 060 246	±0
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	4 860 301	1 653 000
5:1	Barnombudsmannen	40 973	±0
5:2	Barnets rättigheter	73 761	±0
6:1	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	59 049	±0
6:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	921 503	±0
99:1	TBE-vaccin med högkostnadsskydd för vuxna och avgiftsfritt för barn	±0	100 000
99:2	Nationellt vaccinprogram för äldre	±0	110 000
Summa		127 707 301	4 775 800

Anslag 1:4 Tandvårdsförmåner

Vänsterpartiet vill återställa regeringens neddragning på unga personer vad det gäller tandvårdsförmåner och föreslår därmed att anslaget höjs med 1 miljard kronor.

Anslag 1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna

Vänsterpartiet röstade emot regeringens höjning av högkostnadsskyddet för läkemedel.

Vi föreslår nu att höjningen dras tillbaka (se motion En bättre hälso- och sjukvård 2025/26:V200). Till följd av förslaget höjer vi anslaget med 2 160 miljoner kronor.

Anslag 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård

Sjukvården är den del av välfärden som drabbats hårdast av regeringens neddragningar de senaste åren och har störst behov av tillskott. För att kunna rikta det statliga stödet till vården, där behoven är som störst, föreslår Vänsterpartiet en förstärkning av sektorbidraget till hälso- och sjukvården. Vänsterpartiet vill tillföra ytterligare 5 miljarder kronor för 2026. Hur behoven kommer att se ut 2027 och 2028 vet vi inte säkert i dag. Därför återkommer vi i kommande budgetmotioner med preciseringar av våra föreslagna förstärkningar av välfärden. Vänsterpartiet föreslår dessutom ytterligare ökningar av resurserna för att möjliggöra bibehållen personaltäthet i välfärden inom utgiftsområde 25. Förslagen beskrivs närmare i vår budgetmotion för 2026 (mot. 2025/26:V700).

Vänsterpartiet föreslår att anslaget höjs med 1 miljard kronor per år för att stärka stödet till sjukvård i de mest glesbefolkade regionerna. Förslaget beskrivs närmare i motion En bättre hälso- och sjukvård (mot. 2025/26:V200).

Vänsterpartiet avvisar regeringens satsning om 125 miljoner kronor på ökade incitament för implementering av nationell vårdförmedling. Nationell vårdförmedling innebär att resurser läggs på att bygga upp ytterligare byråkrati i stället för att se till att vården får mer pengar för just vårdplatser. Det finns också en stor risk att en nationell vårdförmedling kommer leda till en marknadisering av slutenvården, att det blir som ett nationellt vårdval med fri dragningsrätt för privata företag.

Sammantaget avsätter vi 5 875 miljoner kronor mer än regeringen under anslaget 2026.

Anslag 1:11 Prestationsbundna insatser för att korta värdköerna

Vänsterpartiet avvisar hela regeringens förslag till anslag på 6 632 miljoner kronor 2026. Anslaget innehåller prestationsbundna insatser för att korta värdköer. Riktade, prestationsbundna statsbidrag ger osäkra planeringsförutsättningar och riskerar att öka ojämlikheten i vården mellan regionerna. Vänsterpartiet föreslår i stället 8 miljarder kronor mer än regeringen 2026 i generella statsbidrag till kommuner och regioner inom utgiftsområde 25, samt ökade generella statsbidrag till sjukvård under anslag 1:6, vilket beskrivs ovan.

Anslag 1:12 Inspektionen för vård och omsorg

I och med de många och allvarliga missförhållanden som finns inom sjukvården, på SiS och HVB samt annan social verksamhet behöver Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) arbete stärkas. IVO bör kunna göra flera inspektioner, alltid vara två och kunna rotera samt även ha utrymme att höra de placerades åsikter, vilket inte är möjligt inom befintlig budgetram. Vänsterpartiet föreslår därför att anslaget höjs med 60 miljoner kronor.

Anslag 2:6 Stöd till främjande av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga

För att på allvar stärka tryggheten i samhället och i politiskt eftersatta områden vill vi införa trygghetszoner i stället för visitationszoner. I en trygghetszon ska skolor, socialtjänst, polis och andra myndigheter och civila organisationer få extra resurser under en längre period. Syftet är att stärka det brottsförebyggande arbetet genom bl.a. ökad närvaro och ett ökat socialt engagemang för att bygga lokalt förtroende tillsammans med och för människorna i området. Vår totala satsning uppgår till 500 miljoner kronor för 2026 och fördelas förutom på UO9 även på tre andra utgiftsområden (UO4, UO16 samt UO17). Vi avsätter 50 miljoner kronor för ändamålet under anslaget år 2026.

Anslag 4:4 Kostnader för statlig assistansersättning

Regeringen föreslår för 2026 en uppräknings med 1,5 procent, dvs. lägre än de kollektivavtalade löneökningarna. För att möjliggöra kompetensutveckling, goda arbetsvillkor och avtalsenliga löneökningar för det kvalificerade arbete som personlig assistans är vill Vänsterpartiet höja nivån på schablonen för timersättningen som följer de kollektivavtalade löneökningarna. Vänsterpartiet föreslår därför att anslaget höjs med 400 miljoner kronor, vilket möjliggör en höjd schablon som ligger i nivå med märket för löneökningar på arbetsmarknaden.

Vidare anser Vänsterpartiet att assistansersättningen bör indexeras. Vår politik på området beskrivs närmare i motionen En funktionsrättspolitik för trygghet och delaktighet (mot. 2025/26:V211).

Anslag 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.

Socialtjänstens barn- och ungdomsvård är ansträngd och de ekonomiska resurserna är små. Vänsterpartiet anser att socialtjänsten ska ha de resurser som krävs för att fullgöra sina skyldigheter gentemot barn och unga, beträffande att genomföra utredningar, följa upp insatser och inte minst ha tid att etablera kontakt med barn och unga. Vänsterpartiet föreslår därför att anslaget höjs med 1 miljard kronor riktade till socialtjänstens arbete med barn och unga i riskgrupp. Se även mer om förslaget i Vänsterpartiets budgetmotion för 2026 (mot. 2025/26:V700).

För att stärka socialtjänstens arbete med mäns våld mot kvinnor föreslår Vänsterpartiet att anslaget höjs med 350 miljoner kronor per år. Vänsterpartiets politik för att motverka mäns våld mot kvinnor beskrivs närmare i motionerna Mäns våld mot kvinnor och andra former av våld i nära relationer (2024/25:1925) och Åtgärder för att stoppa mäns våld mot kvinnor och barn (2024/25:1903).

Vänsterpartiet föreslår också att 100 miljoner kronor tillförs anslaget till följd av vårt förslag om att införa trygghetszoner, som beskrivs närmare ovan.

Vidare säger vi nej till regeringens förslag om att införa ny tidsbegränsad statlig ersättning; jobbpremien, varmed vi tillför anslaget 203 miljoner kronor.

Sammantaget föreslår vi att anslaget tillförs ytterligare 1 653 miljoner kronor 2026.

Nytt anslag: TBE-vaccin med högkostnadsskydd för vuxna och avgiftsfritt för barn

I syfte att öka vaccinationsgraden mot TBE, i väntan på att ett särskilt vaccinationsprogram är på plats, anser Vänsterpartiet att ett högkostnadsskydd bör införas på högst 200 kronor per dos för vuxna. För barn bör vaccinationen vara helt kostnadsfri. Sverige har i dag inget vaccinationsprogram mot TBE, men Folkhälsomyndigheten har påbörjat ett arbete med att ta fram nationella rekommendationer för TBE-vaccinet. Det är ytterst viktigt att antalet som vaccineras mot TBE ökar eftersom TBE-smitta och förmodad TBE-smitta utgör en belastning för hälso- och sjukvården som går att undvika. Vänsterpartiet föreslår därför att ett nytt anslag införs som uppgår till 100 miljoner kronor.

Nytt anslag: Nationellt vaccinprogram för äldre

Att erbjuda personer över 65 år vaccin mot pneumokocker skulle skydda dem från svår sjukdom eller förtida död och trycka ned smittspridningen i samhället. Det skulle inte

bara minska det personliga lidandet utan också vara en vinst för hälso- och sjukvården i stort. Om färre insjuknar och tvingas söka vård frigörs resurser som kan läggas på andra patienter. Sedan den 1 mars 2022 finns det även ett särskilt vaccinationsprogram mot pneumokocker för personer som ingår i riskgrupper, där bl.a. personer som är 75 år och äldre ingår. Samtidigt rekommenderar Folkhälsomyndigheten årlig vaccination mot pneumokocker för personer som är 65 år och äldre. Vänsterpartiet vill därför att Sverige ska ha ett vaccinationsprogram för personer över 65 år med kostnadsfria vacciner mot pneumokocker. Vänsterpartiet föreslår därför att ett nytt anslag införs som uppgår till 110 miljoner kronor för 2026.

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Tony Haddou (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Isabell Mixter (V)

Karin Rågsjö (V)